

Aleg. 188.

Sprawozdanie

komisji budżetowej o preliminarzach wydatków i dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego, zachodnio-galicyjskiego i krakowskiego na rok 1890.

Wysoki Sejmie!

Tak wedle preliminarzy funduszy indemnizacyjnych przez Rząd Wysokiemu Sejmowi przedłożonych, jak i wedle wniosków komisji dochody pokrywają całkowicie wydatki a nawet pozostawiają przy funduszu wschodnio-galicyjskim znaczną nadwyżkę na wzmocnienie zapasu kasowego przeznaczoną.

W latach mniej ciężkich jak obecny, a nawet co do Wielkiego Księstwa Krakowskiego w roku bieżącym (w preliminarzu na r. 1890) tak Rząd pokrycie wydatków sprzedażą obligacyj do majątku funduszu należących proponował, jak i Sejm Dyrekcyą do zacierpnienia z tego źródła upoważniał. Jedynie tylko pomyślne stosunki były przyczyną, iż Dyrekcyą z tego przyzwolenia korzystać nie potrzebowala.

Skoro obecnie jednak Rząd pomimo dotkliwych i licznemi kłeskami zaostrzonych skutków przesilenia rolniczego, w preliminarz funduszu wschodnio- i zachodnio-galicyjskiego żadnej kwoty z majątku funduszu na pokrycie wydatków nie wstawił, pomimo że stan majątku w porównaniu do rzeczywistych zobowiązań funduszu jest dostatecznym, komisya budżetowa, uznając za wskazane przyczynienie się zapasów z powodu nadmiernego przeciążenia kontrybuentów powstałych do przyniesienia ulgi tymże kontrybuentom, postanowiła uprawnić Dyrekcyę do zacierpnienia z majątku trzech funduszy indemnizacyjnych.

Kwota z tego źródła otrzymana umożliwi bowiem ustanowienie stopy poboru dodatku indemnizacyjnego do podatku: 26 cent. od 1 zł. czyli o 1 cent. niższej dla wschodniej i zachodniej Galicyi, a 15 cent. czyli o 1 ct. niższej dla W. księstwa Krakowskiego, aniżeli w roku 1889. preliminowano.

Przy funduszu wschodnio- i zachodnio-galicyjskim preliminuje komisya większy dochód z ulokowanych kapitałów.

W dziale wydatków okazała się pewna oszczędność w skutek zniesienia komisji lokalnej dla uporządkowania ciężarów gruntowych. Komisya zniżyła wydatki kancelaryjne przy wszystkich trzech funduszach, wstawia natomiast kwotę na sporządzenie wykazu przedawnionych kuponów; przy dwóch funduszach wschodnio- i zachodnio-galicyjskim, preliminuje komisya mniej aniżeli rząd w dziale kosztów podróży; również preliminuje komisya przy funduszu wschodnio-galicyjskim niższą od preliminarza rządowego kwotę w dziale zaliczek zwrotnych.

Dla ułatwienia porównawczego przeglądu różnicy między wnioskami komisji a preliminarzem rządowym, wynikłością w roku 1888 i przecięciem trzechlecia 1886—1888, podaje komisya następujące zestawienie:

Liczba porz.	Poszczególnienie	Wniosek komisji na rok 1890.	Porównanie z wnioskiem c. k. Rządu na rok 1890.			
			więcej		mniej	
			co do kwoty	procentowo	co do kwoty	procentowo
I. Galicya wschodnia.						
A. Dochody.						
1	Wpłata kapitałów	2.935	—	—	—	
2	„ rent	443	—	—	—	
3	Odsetki za zwłokę	9.052	—	—	—	
4	„ od zakupionych obligacyj	29.520	—	—	—	
5	Dochód za sprzedaż obligów	36.942	36.942	—	—	
6	„ za wylosowane obligacye	50.256	—	—	—	
—	Zwrócone wkładki	—	—	—	—	
7	Odsetki od ulokowanych kapitałów	6.800	2.250	49.450	—	
8	Zwrot zaliczek	2.000	—	—	—	
9	Dodatki do podatków	1.984.827	—	—	76.339	
10	Subwencya rządu	1.487.735	36.313	2.501	—	
	Suma	3,610.510	75.505	—	76.339	
					834	
					0.023	
B. Wydatki.						
11	Koszta zarządu	14.684	—	—	359	
12	Spłata kapitałów	2,354.100	—	—	—	
13	Renty dla uprawnionych	1,190.786	—	—	—	
—	Wynagrodzenie za zakupno obligacyj	—	—	—	—	
14	Zaliczki zwrotne	1.025	—	—	475	
15	Rozmaite wydatki	240	—	—	—	
	Suma	3,560.835	—	—	834	
					0.23	

Porównanie z wynikłością z roku 1888.				Porównanie z przeciętną wynikłością lat 1886—1888.			
więcej		mniej		więcej		mniej	
co do kwoty	pro- centowo	co do kwoty	pro- centowo	co do kwoty	pro- centowo	co do kwoty	pro- centowo
—	—	168	5·414	—	—	942	24·297
—	—	316	41·633	—	—	313	41·40
—	—	520	5·432	—	—	1	0·011
29.520	—	—	—	29.520	—	—	—
24.462	196·009	—	—	36.942	—	—	—
—	—	12.744	20·228	—	—	15.841	23·966
—	—	105	100	—	—	—	—
6.798	339900	—	—	6.798	339900	—	—
1.715	600	—	—	—	—	33	1·623
—	—	30.655	1·520	158.346	8·669	—	—
107.297	7·772	—	—	76.467	5·417	—	—
169.792	—	44.508	—	308.073	—	17.130	—
125.284	3·59	—	—	290.943	8·76	—	—
—	—	1.907	11·494	—	—	2.137	12·704
202.535	9·413	—	—	308.953	15·106	—	—
—	—	159.699	11·825	—	—	263.170	18·10
—	—	106	100	—	—	—	—
2	0·195	—	—	—	—	462	31·069
—	—	243	50·310	—	—	3	1·234
202.537	—	161.955	—	308.953	—	265.772	—
40.582	1·152	—	—	43.181	1·227	—	—

Liczba porz.	Poszczególnienie	Wniosek komisji na rok 1890.	Porównanie z wnioskiem c. k. Rządu na rok 1890.			
			więcej		mniej	
			co do kwoty	procentowo	co do kwoty	procentowo
II. Galicya zachodnia.						
A. Dochody.						
1	Wpłata kapitałów	740	—	—	—	—
2	" rent	128	—	—	—	—
3	Odsetki za zwłokę i inne dochody	5.189	—	—	—	—
4	" od zakupionych obligacyj indemn.	27.851	—	—	—	—
5	" od ulokowanych kapitałów	1.625	447	37·94	—	—
6	Dochód za wylosowane obligacye	62.333	—	—	—	—
—	Zwrócone wkładki	—	—	—	—	—
7	Dochód za sprzedane obligacye indemn.	64.407	64.407	—	—	—
8	Zwrócone zaliczki	390	—	—	—	—
9	Dodatki indemnizacyjne od podatków	739.505	—	—	28.442	3·703
10	Zaliczki ze skarbu państwa	1.137.265	—	—	36.313	3·09
	Suma	2,039.433	64.854	—	64.755	—
			99	0·004	—	—
B. Wydatki.						
11	Koszta zarządu	8.194	99	1·222	—	—
12	Spłata kapitałów	1.320.900	—	—	—	—
—	Kwoty wyrównawcze	—	—	—	—	—
13	Renty dla uprawnionych	710.009	—	—	—	—
14	Wynagrodzenie za zakup. obligacye	—	—	—	—	—
15	Zaliczki zwrotne	230	—	—	—	—
16	Różne wydatki	100	—	—	—	—
	Suma	2,039.433	99	0·004	—	—

Porównanie z wynikłością roku 1888.				Porównanie z przeciętną wynikłością lat 1886—1888.			
więcej		mniej		więcej		mniej	
co do kwoty	pro- centowo	co do kwoty	pro- centowo	co do kwoty	pro- centowo	co do kwoty	pro- centowo
—	—	726	49·52	—	—	1.291	63·56
—	—	166	56·46	—	—	295	69·739
—	—	1.916	26·96	1	0·019	—	—
27.851	—	—	—	27.851	—	—	—
1.619	26·985	—	—	1.619	26·983	—	—
8.783	16·40	—	—	19.847	46·714	—	—
—	—	70	100	—	—	—	—
64.407	—	—	—	64.407	—	—	—
362	1292·8	—	—	—	—	—	—
—	—	58.087	7·282	—	—	96.332	11·525
—	—	107.297	8·621	—	—	76.466	6·300
103.022	—	168.262	—	113.725	—	174.384	—
—	—	65.240	3·09	—	—	60.659	2·90
708	9·46	—	—	—	—	92	1·12
82.730	6·68	—	—	177.650	15·538	—	—
—	—	17	100	—	—	—	—
—	—	103.480	12·72	—	—	156.438	18·055
—	—	46.958	100	—	—	—	—
177	333·96	—	—	—	—	6	2·542
100	—	—	—	54	117·39	—	—
83.715	—	150.455	—	177.704	—	156.536	—
—	—	66.740	3·17	21.168	1·04	—	—

Liczba porz.	Poszczególnienie	Wniosek komisji na rok 1890.	Porównanie z wnioskiem c. k. Rządu na rok 1890.			
			więcej		mniej	
			co do kwoty	procentowo	co do kwoty	procentowo
III. W. Księstwo Krakowskie.						
A. Dochody.						
1	Wpłata kapitałów	—	—	—	—	
2	„ rent	—	—	—	—	
3	Odsetki za zwłokę i inne dochody	645	—	—	—	
4	„ od zakupionych obligacyj indemn.	5.635	—	—	—	
5	Dochód za sprzedane obligacye indemn.	22.958	7.958	52.9	—	
6	„ za wylosowane obligacye	23.181	—	—	—	
—	Zwrócone wkładki	—	—	—	—	
7	Dochód z gotówki w zapasie kasowym	10.608	—	—	—	
8	Odsetki od kapitałów	520	—	—	—	
9	Zwrócone zaliczki	30	—	—	—	
10	Dodatki do podatków	119.148	—	—	7.943 6.25	
	Suma	182.725	7.958	—	7.943 —	
			15	0.008		
B. Wydatki.						
11	Koszta zarządu	662	15	2	—	
12	Spłata kapitałów	134.400	—	—	—	
—	Kwoty wyrównawcze	—	—	—	—	
13	Renty dla uprawnionych	47.603	—	—	—	
—	Wynagrodzenie za zakup. obligacyj	—	—	—	—	
14	Zaliczki zwrotne	30	—	—	—	
15	Różne wydatki	30	—	—	—	
	Suma	182.725	15	0.008	—	

Porównanie z wynikłością roku 1888.				Porównanie z przeciętną wynikłością lat 1886—1888.			
więcej		mniej		więcej		mniej	
co do kwoty	pro- centowo	co do kwoty	pro- centowo	co do kwoty	pro- centowo	co do kwoty	pro- centowo
—	—	92	100	—	—	—	—
—	—	6	100	—	—	—	—
—	—	538	45·48	1	0·155	—	—
—	—	763	11·92	883	18·581	—	—
—	—	1.014	4·34	—	—	1.014	4·346
—	—	4.759	17·03	12.839	124·144	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	21.752	67·21	—	—	21.752	67·218
520	—	—	—	520	—	—	—
30	—	—	—	30	—	—	—
—	—	23.580	16·52	—	—	58.696	33·004
550	—	52.504	—	14.273	—	81.462	—
—	—	51.954	22·15	—	—	67.189	26 896
81	13·94	—	—	61	11·5	—	—
—	—	105	0·077	24.924	22·766	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	11.089	18·893	—	—	16.909	26·210
—	—	—	—	—	—	—	—
30	—	6.180	—	6	25	—	—
30	—	—	—	18	15	—	—
141	—	17.374	—	25.009	—	16.909	—
—	—	17.233	8·632	8.100	4·622	—	—

Obliczenia powyższe uzasadnia komisya dla każdego funduszu z osobna, tak co do poszczególnych pozycy wydatków, jak i dochodów.

I. Galicya wschodnia.

Wedle preliminarza *c. k. Rządu* wynoszą w ogóle :

a) <i>Wydatki</i>	3,561.669 zł.
w porównaniu: α) z wynikłością r. 1888. (3,520.253 zł.) <i>większe</i> o 41.416 zł. czyli o 1.18%, β) z wynikłością przeciętną lat 1886—1888 (3,517.654 zł.) <i>większe</i> o 44.015 zł. czyli o 1.25%.	
b) <i>Dochody</i>	3,611.344 „
w porównaniu: α) z wynikłością roku 1888. (3,485.226 zł.) <i>większe</i> o 126.118 zł. czyli o 3.62%, β) z wynikłością przeciętną lat 1886—1888. (3,319.567 zł.) <i>większe</i> o 291.777 zł. czyli o 8.8%.	
<i>Pozostała nadwyżka wynosi</i>	<u>49.675 zł.</u>

Wedle projektu komisji budżetowej:

a) <i>Wydatki</i>	3,560.835 zł.
t. j. w porównaniu: α) z preliminarzem rządowym <i>mniej</i> o 834 zł. czyli o 0.023%, β) z wynikłością r. 1888. <i>większe</i> o 40.582 zł. czyli o 1.15%, γ) zaś z wynikiem przeciętnym z lat 1886—1888. <i>większe</i> o 43.181 zł. czyli o 1.23%.	
b) <i>Dochody</i> wynoszą	3,610.510 „
t. j. w porównaniu: α) z preliminarzem rządowym <i>mniej</i> o 834 zł. czyli o 0.02%, β) z wynikłością r. 1888. <i>większe</i> o 125.284 zł. czyli o 3.59%, γ) zaś z wynikiem przeciętnym z lat 1886—1888. również <i>większe</i> o 290.943 zł. czyli o 8.76%.	
Projektowana przez komisję budżetową <i>nadwyżka</i> wynosi	<u>49.675 zł.</u>
a zatem tyle, ile preliminował rząd.	

Zmiany uzasadnia komisya przy poszczególnych pozycyach.

A. Poszczególne pozycye wydatków.

1. *Wydatki na zarząd.* Komisya budżetowa z zadowoleniem przyjmuje do wiadomości, że w myśl przez komisją w latach poprzednich wypowiedzianych życzeń, w miarę zmniejszania się czynności w sprawach serwitutowych i indemnizacyjnych, zarząd funduszem indemnizacyjnym staje się *mniej kosztownym*. Nie uważając obecnej chwili, w której drobne zwłaszcza czynności kancelaryjne dyrekcji z powodu oczyszczenia tabuli w celu podjęcia wynagrodzenia za propinacją stosunkowo się zwiększyły, za czas stosowny do dalej idących skreśleń i poprzestając jedynie na drobnem okrojeniu wydatków kancelaryjnych i kosztów podróży urzędników i rzeczoznawców w myśl poniżej zawartego uzasadnienia, z przyjemnością dowiaduje się komisya o *zniesieniu miejscowej komisji dla uporządkowania ciężarów gruntowych* i z tego powodu powstałej poniżej uzasadnionej oszczędności.

Komisya wyraża nadzieję, że przy bliskiem ukończeniu uporządkowania ciężarów gruntowych stopniowe zmniejszanie się kosztów zarządu w jeszcze szybszem tempie postępować będzie, a pewnych wskazówek na przyszłość mogą dyrekcji dostarczyć poniżej podane daty porównawcze.

C. k. Rząd preliminarzuje na r. 1890. na koszt zarządu 15.043 zł. a zatem głównie z powodu zniesienia komisji lokalnej o 1.548 zł. czyli o 9.33% mniej od 16.591 zł. wynoszących wydatków na zarząd w r. 1888., a o 1.778 zł. czyli o 10.57% mniej od 16.821 zł. wynoszących przeciętnych wydatków w latach 1886—8.

Komisya wnosi na koszta zarządu funduszem wschodnio-galicyjskim kwotę . 14.684 zł. a zatem o 359 zł. czyli o 2·38°/₁₀₀ mniej od preliminarza rządowego, a o 1.907 zł. czyli o 11·49°/₁₀₀ mniej od wynikłości w r. 1888.

Wnioski komisji co do tej pozycji różnią się od preliminarza rządowego w czterech punktach:

a) Na potrzeby kancelaryjne wedle zamknięcia z roku 1888. 1.248 zł. faktycznie wynoszące preliniuje Rząd o 638 zł. czyli o 51·1°/₁₀₀ więcej, uzasadniając większy wydatek potrzebą wystawienia i włożenia nowych kartek do urn z powodu wielkiej ilości nit, losowanie utrudniających. Pomimo, że przed 5 ciu laty nowe kartki sporządzono, a od tego czasu było jedynie tylko dziesięć losowań, pomimo że w zakładach finansowych losowanie nie wymaga tak częstego sporządzania kartek, ze względu na liczne obligacye z rozmaitych powodów przepisane zgadza się komisya na sporządzenie nowych nit, że jednak takowe przed 5 laty dla wszystkich trzech funduszów jedynie tylko 650 zł. kosztowało, nie może komisya tego wydatku na rok 1890. wyżej obliczać, a tem mniej przyjąć nadwyżki wydatków po nad wynikłość z roku 1888. dla samej wschodniej Galicyi 638 zł. wynoszącej, tem bardziej, że w razie nieprzewidzianych większych wydatków może je dyrekcya pokryć z sowitego zaopatrzenia w innych pozycjach wydatków, np. na papier i rekwizyta do pisania dla wszystkich trzech funduszów 450 zł., druki, litografie i efekta kredytowe 400 zł., roboty intrologatorskie 100 zł., czyszczenie lokalu w kwocie 155 zł. (przy kosztach najmu wynoszących rocznie 898 zł.), ryczałtowa kwota na potrzeby do pisania 50 zł.

Z tego też powodu biorąc za podstawę obliczenia wynikłość roku 1888. dolicza do niej komisya dla wszystkich trzech funduszów kwotę 650 zł. na losowanie, z których 22/35 na fundusz wschodnio-galicyjski wypada. W skutek tego *wedle wniosku komisji* wynosić będzie kwota na potrzeby kancelaryjne preliniowana 1.624 zł., a zatem o 262 zł. czyli o 13·89°/₁₀₀ mniej, *aniżeli Rząd preliniuje*, a o 376 zł. czyli o 30·13°/₁₀₀ więcej, aniżeli w roku 1888. rzeczywiście wydano.

b) Z powodu *zniesienia miejscowej komisji dla spraw odkupu i uporządkowania ciężarów gruntowych* odpadają wydatki na jej utrzymanie, pozostają jedynie tylko do pokrycia koszta podróży i dyety dla urzędników i rzeczoznawców przez Rząd na podstawie trzyletniego przecięcia obliczone.

Z uwagi, że w obec bliskiego ukończenia *spraw serwitutowych jest znacznie mniej powodów do komisji*, że też potrzeba na ten cel w samej rzeczy się zmniejsza, bierze komisya za podstawę preliminarza faktyczny wydatek w trzech kwartałach r. 1889: za zaległe koszta podróży 191 zł. 24 ct., za bieżące 244 zł., razem 435 zł. 24 ct. wynoszący, oblicza też odnośny wydatek na 580 zł., a zatem o 720 zł. czyli o 55·3°/₁₀₀ mniej od preliminarza rządowego.

W skutek tego skreślenia i w skutek *zniesienia komisji lokalnej* wynosić będą koszta pozycji wydatków komisji miejscowej o 3.115 zł. czyli o 84·3°/₁₀₀ mniej od wynikłości r. 1888.

c) *Rozmaite wydatki* w kwocie 6 zł. wykreśla komisya ze względu na drobiazgowość tej sumy i możliwość pokrycia jej z kosztów kancelaryjnych.

d) Natomiast na sporządzenie wykazów *przedawnionych kuponów oraz kuponów od obligacyj wylosowanych*, których oprocentowanie już ustało, a które dla wszystkich trzech funduszów 1.000 zł. kosztować mają, pragnąc rządowi dostarczyć środków do wykonania poniżej podanej rezolucyi, wstawia komisya ²²/₃₅ tejsze kwoty w budżet, a mianowicie kwotę . . . 629 zł.

Dla ułatwienia porównawczego przeglądu dołącza komisya zestawienie kosztów zarządu na następnej stronie.

2. *Spłatę kapitału* przez losowanie obligacyj . . . . . 2,354.100 zł.
preliniuje Rząd a przyjmuje komisya zgodnie z planem amortyzacyjnym wydanym rozporz. z d. 29. grudnia 1857. L. 11.881.

Galloya wschodnia.

Koszta zarządu.

Poszczególne	Wniosek komisyjny na rok 1890.		W porównaniu z wnioskiem rząd. na rok 1890.		W porównaniu z wy- mierzonością r. 1888.		W porównaniu z prze- ojętą wynierzonością z lat 1886 — 1888.		W porównaniu z wynierzonością r. 1879.	
	więcej	mniej	więcej	mniej	więcej	mniej	więcej	mniej	więcej	mniej
1. Płace urzędników	7.019	—	154 (2·24%)	—	193 (2·8%)	—	—	5.545 (44·134%)	—	—
2. Dodatki aktywne do płac . . .	1.270	—	38 (3·08%)	—	47 (3·8%)	—	—	1.003 (44·126%)	—	—
3. Dyurna . . .	1.101	—	11 (1%)	—	26 (2·4%)	—	—	1.262 (53·406%)	—	—
4. Remunersacye i zapomogi . . .	1.886	—	—	—	15 (0·8%)	—	—	276 (12·765%)	—	—
5. Potrzeby kanc. . .	1.624	—	376 (30·13%)	—	360 (28·5%)	—	—	191 (10·523%)	—	—
6. Najem pomieszk.	564	—	—	—	—	66 (1·05%)	—	504 (47·190%)	—	—
7. Koszta podróży i dyety . . .	11	—	—	—	1 (10%)	—	—	3.210 (99·658%)	—	—
8. Rozmaite wydat.	—	—	—	—	—	—	—	107 (100%)	—	—
9. Komisya miejsc. (koszta podróży i dyety) . . .	580	—	—	3.115 (84·43%)	—	3.042 (84%)	580	—	—	—
10. Sporządzenie wy- kazu kuponów . . .	629	629	629	—	629	—	629	—	629	—
Suma . . .	14.684	629 988	1.208	3.115	1.271	3.108	1.209	12.098	10.889	42·58%
		359 (2·38%)	1.907 (11·49%)	—	1.837 (11·119%)	—	—	—	—	—

W drugim półroczu r. 1889. kwota wylosowana wynosi 1,121.000 zł., w pierwszym półroczu 1890. ma się wylosować 1,121.000 zł. Kwoty te w myśl §. 19. instrukcyi dopiero 1. maja i 1. listopada 1890. są płatne.

Zwiększająca się z każdym rokiem kwota wylosowanych obligacyj w porównaniu z r. 1888. o 202.535 zł. czyli o 9·41% pociąga za sobą coraz szybsze umorzenie stanu biernego i zniżenie wydatku na spłatę rent dla uprawnionych.

3) *Renty dla uprawnionych tak wedle wniosków Rządu jak i komisji . 1,190.786 zł., a zatem o 159.699 zł. czyli o 11·83% mniej, aniżeli w roku 1888.*

Ponieważ po strąceniu od ogólnej sumy wylosowanych obligacyj indemnizacyjnych, które dnia 31. października 1888. i 30. kwietnia r. 1889. są płatne, a mianowicie razem 2,183.000 zł. m. k., czyli 2,299.150 zł. w. a. wynoszą, pozostanie zmniejszający się ciągle dług w kwocie 28,815.711 zł., pięcioprocentowy dochód zatem wynosi 1.190.786 zł., a przeto o 159.699 zł. czyli o 11·83% mniej, aniżeli w roku 1888.

Z uwagi, że nie wszystkie w roku 1890. zapadłe kupony uprawnieni przedkładają do wypłaty, że też oprócz kuponów od obligacyj, własność funduszu stanowiących, które dyrekcyja niszczy, okazywała się zazwyczaj w zamknięciach suma rent niższą od preliminarza, pomimo że kwota na renty prelimitowana pokrywała i ewentualną spłatę kuponów z lat poprzednich w razie zgłoszenia takowych.

4) *Na zaliczki zwrotne prelimitował Rząd wedle trzechletniego przecięcia 1.500 zł., a zatem o 477 zł. czyli o 46·62% więcej od wynikłości z roku 1888*

Ponieważ wydatek na ten cel w r. 1886 był wyjątkowo wysokim (3178 zł.), w r. 1887. zaś wyjątkowo niskim (260 zł.), a dalej, że z uwagi na coraz większe zapoznanie się urzędników z ustawami o podatku gruntowym i domowym, nadpłaty stron co raz bardziej zmniejszać się będą, bierze komisya za podstawę swoich wniosków wynikłość z r. 1888. w kwocie 1023 zł., prelimitując na zaliczki zwrotne z plac etatowych pokryć się mające i mylnie zarachowane kwoty . 1.025 zł., a więc o 475 zł. czyli o 31·6% mniej od preliminarza rządowego.

5) *Na rozmaite wydatki czyli na zwrot nadpłaconych kapitałów, rent, odsetek i na koszta insercyjne, prelimituje komisya zgodnie z Rządem wedle trzechletniego przecięcia 240 zł., a więc o 243 zł. czyli o 50·3% mniej od wynikłości w r. 1888.*

B. Poszczególne pozycye pokrycia.

Co do trzech pierwszych pozycy dochodów:

1) *Wpłata kapitałów za zniesienie ciężarów niepoddańczych, mesznego, dziesięciny i czynszu z wieczystej dzierzawy pochodzących.*

Suma niespłaconych jeszcze należności wedle poszczególnych wyroków na 20roczne raty razem z odsetkami rozłożone wynosi 16.435 zł. — Komisya zgodnie z planem wpłaty i z wnioskiem Rządu prelimituje . 2.935 zł.
a zatem z powodu zmniejszenia się stanu biernego o 168 zł. czyli o 5·41% mniej aniżeli w r. 1888.

W wypadkach, w których fundusz nie mógł wyegzekwować zaległych kapitałów i procentów dłużnych funduszowi za wykupno ciężarów niepoddańczych i w których kwota ofiarowana przez licytantów była niższą od długu należnego funduszowi, nabywał fundusz na licytacyach za cenę dłużną grunta miejskie; posiada też liczne parcele w Brodach, Tłumaczu i Tyśmienicy. Jakkolwiek kwota na nie wydana z zaległości intabulowanych pochodząca jest niską, ze względu na fakt, że komisji nie przedłożono wykazu tychże gruntów i warunków ich nabycia, że przeto komisya nie ma pewności, czyli ich rozgraniczenie dokładnie przeprowadzono, dalej wobec faktu, że nikt gruntów tych nie użytkuje, a przynajmniej użytkować nie ma prawa, wyraża komisya życzenie, ażeby przedłożono jej dokładny wykaz tychże gruntów, które do tychczas stanowią pozycyą martwą i ażeby jak najprędzej starano się je sprzedać.

2) *Wpłatę rent* od powyżej wymienionych kapitałów oblicza komisya zgodnie z wnioskiem rządu na . . . . . 443 zł., a przeto ze względu na coraz większe umorzenie kapitałów o 316 zł. czyli o 41.63% mniej, aniżeli w r. 1888.

3) *Odsetki za zwłokę* od rat w terminie niespłaconych, zwroty kosztów podróży, taksy za przepisanie obligacyj, zwroty za brakujące kupony i zwroty rachunkowe, preliminuje komisya zgodnie z Rządem wedle trzechletniego przecięcia na . . . . . 9.052 zł., a więc o 520 zł. czyli o 5.43% mniej, aniżeli w r. 1888 wydano.

4) *Odsetki od stanowiących własność funduszu obligacyj indemnizacyjnych* wstawia komisya w dział dochodów, pomimo że do funduszu faktycznie ten dochód nie wpływa; z powodu zniszczenia kuponów bowiem, które fundusz jako wierzyciel i dłużnik w jednej osobie połączony sobie samemu musiałby wypłacić, zmniejsza się o kwotę równającą się wartości kuponów w r. 1890. zapasów mających spłata rent a przeto i suma wydatków.

Ponieważ majątek funduszu z końcem czerwca b. r., a więc już po pierwszym losowaniu wynosi 562.300 zł. m. k. a 590.415 zł. w. a., 5% od tej sumy preliminuje komisya zgodnie z Rządem na . . . . . 29.520 zł.

a zatem o 12.304 zł. czyli o 3% mniej, aniżeli odpowiednia oszczędność wydatków w r. 1888.

5) *Dochód pochodzący ze sprzedaży obligacyj własność funduszu stanowiących.*

Zważywszy, że komisya budżetowa niejednokrotnie wyrażała, że nie jest zadaniem funduszu gromadzić kosztem opodatkowanych majątek, przekraczający rzeczywiste zobowiązania funduszu,

zważywszy, że fundusz wschodnio-galicyjski, lubo w porównaniu do dwóch innych funduszy najmniej bogaty, posiadał z końcem czerwca majątek w kwocie 590.415 zł. w. a. a oprócz tego pozostał z r. 1888 znaczny zapas kasowy (pozostałość z rachunków) w kwocie 368.615 zł., a przeto zasoby razem 959.030 zł. wynoszące, realnym zobowiązaniom odpowiadają,

zważywszy, że zasadę tę uznał c. k. Rząd, wstawiając w budżety lat ubiegłych, a nawet w budżet W. ks. Krakowskiego na r. 1890 znaczne kwoty na ewentualną sprzedaż obligacyj funduszowych,

zważywszy, że *Dyrekcya funduszy albo wcale nie korzystała z udzielonego jej na wypadek niedoboru uprawnienia sprzedaży obligacyj, albo też czyniła to w mniejszej mierze, aniżeli budżet pozwalał* (raz tylko w r. 1888 uzyskano 12.480 zł. — t. j. mniej od budżetu o 63.407 zł., w latach zaś 1886, 1887 preliminowano na ten cel 100.490 zł. i 58.532 zł., a nie sprzedano),

zważywszy dalej, że *Dyrekcya zwracała Skarbowi państwa zaliczki ze Skarbu państwa, np. w r. 1874 w kwocie 1,164.420 zł. dla funduszu wschodniej Galicyi, a 354.268 zł. dla zachodniej, t. j. razem 1,518.688 zł., w r. 1879: 1,180.292 zł., w r. 1883: 973.503 zł., a oprócz tego znaczne kwoty z bieżących dochodów wcielała do majątku funduszu, jak np. w r. 1878, 530.720 zł., w r. 1879: 316.166 zł., w r. 1880: 196.963 zł., w r. 1885: 93.693 zł., w r. 1886: 107.879 zł., w r. 1887: 17.314 zł., że przeto jest słusznem, ażeby powstały z nadpłat kontrybutów fundusz ujął im w roku kłeski nadmiernego ciężaru,*

zważywszy, że w skutek ustaw dawniej uchwalonych, pomimo najściślejszej oszczędności krajowy dodatek do podatków musi doznać podwyższenia o 1 centa,

zważywszy, że ze względu na wypłacalność ludności opodatkowanej i na solidarny interes Skarbu państwa, funduszu indemnizacyjnego i funduszu krajowego, który się na sile podatkowej opiera, wyegzekwowanie całej kwoty dodatków przez Rząd preliminowanej, musiałoby się dziać na koszt substancyi opodatkowanych, na której przyszłość tak podatków jak i dodatków polega, — komisya zniżwszy o $\frac{1}{27}$ część preliminowaną przez rząd sumę dodatków, odciągnęła od niej oszczędność w dochodach; ze względu na okoliczność, że stan majątku funduszu

wschodnio-galicyjskiego lubo zaspakajający, jest stosunkowo najmniej pomyślnym, że też ten fundusz najwięcej pomocy potrzebuje i ciągle zwiększające się zasilki w myśl preliminarzy rządowych doznawał, — proponuje komisya różnicę pomiędzy nbytkiem dochodów w skutekniżenia dodatku i innych drobnych zmian powstałych, a oszczędnością w wydatkach pokryć w połowie powiększeniem subwencji rządowej na fundusz wschodnio-galicyjski i zmianą rozdziału tejsze subwencji pomiędzy fundusz wschodnio a zachodnio-galicyjski, — w drugiej zaś połowie po doliczeniu do niej kwoty preliminarzem rządowym nie objętej na wykazy przedawnionych kuponów *sprzedażą obligacyj własność funduszu stanowiących* w kwocie . . . . . 36.942 zł.

6) *Dochód za wylosowane obligacje własność funduszu stanowiące* przyjmuje komisya zgodnie z preliminarzem rządowym w kwocie . . . . . 50.256 zł.
o 12.744 zł. czyli o 20·2% niższej od wynikłości z r. 1888.

Kwota obligacyj wylosowanych zależy od przypadku; dotychczas też obliczała ją dyrekcyja na zasadzie trzechletniego przecięcia, która ze względu na zmiany w majątku funduszu i w ogólnej liczbie wylosowanych obligacyj nie wiele zawierała prawdopodobieństwa. A pomimo, że przy przypadkowym dochodzie o ścisłość kusić się trudno, więcej prawdopodobieństwa zawiera przez komisję zalecona a przez Rząd przyjęta metoda obliczenia przypuszczalnej kwoty wylosowanych obligacyj na podstawie proporcji pomiędzy stanem majątku, ogólną liczbą wylosować się mających w każdym roku obligacyj i procentem faktycznie wylosowanych obligacyj funduszowych, tak w stosunku do majątku jak i do ogólnej liczby obligów losowaniem objętych.

Wprawdzie stan majątku funduszu w czerwcu r. b. (562.300 zł.) zmniejszył się w w porównaniu ze stanem z końcem r. 1888. (710.110 zł.) o 147.810 zł. czyli o 20·8%, a ze stanem z końcem r. 1887. (782.010 zł.) o 219.710 zł. czyli o 28·09% natomiast jednak zwiększyła się ogólna kwota przedstawiająca wartość obligacyj wylosować się mających, w r. 1890. płatnych (2,242.000 zł.) w porównaniu z preliminowaną na r. 1888 kwotą (2,168.250 zł.) o 73.750 zł. czyli o 3·4prc., a przeto szansa wylosowania stała się większą.

Dyrekcyja jednak o tyle nie zupełnie dokładnie wykonała wskazówki komisji, że wzięła nie przeciętny procent powyżej okroślony, ale jedynie tylko procent z ostatniego roku.

7) *Odsetki od ulokowanych kapitałów.*

Odpowiadając życzeniu przez Wys. Sejm kilkakrotnie wyrażonemu w myśl uchwały sejmowej z 20. grudnia 1888 reskryptem Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 5. października 1888 zatwierdzonej, wstawiła Dyrekcyja w rubrykę dochodów 4.550 zł., jako odsetki od czasowych nadwyżek funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej, na rachunek bieżący na 3prc. w Banku krajowym umieszczonych.

Przyjmując z zadowoleniem do wiadomości ostateczne załatwienia powyższej uchwały sejmowej, mniema komisya, że przy obrocie kasowym 3,609.881 zł. przy stale wypłacanej subwencji państwowej w kwocie 1,487.735 zł., przy zapasie kasowym z r. 1888 w kwocie 368.614 zł., na którego powiększenie komisya 49.675 zł. preliminarzuje, — dochód z czasowych nadwyżek pieniężnych powinien być wyższym, tem bardziej, że jak z układu z bankiem wynika, fundusz lokował w kasach rządowych w pierwszym kwartale w r. 1886, 608 103 zł. w r. 1887.: 606 796 zł., w r. 1888.: 518 138 zł., przeciętnie zatem 577.679 zł., w trzecim kwartale r. 1886.: 367.551 zł., r. 1887.: 375.935 zł., r. 1888.: 243.645 zł., czyli przeciętnie 329.044 zł., w r. 1889 zaś, pomimo że ten rok z rozmaitych względów za nader niekorzystny uważać należy, lokował fundusz w pierwszym kwartale w Banku krajowym 367.027 zł. 69 ct. i pobrał procentów 2.241 zł. 54 ct., w trzecim kwartale zaś 230.299 zł. 05 ct. i otrzymał procentów 1.199 zł. 23 ct., czyli razem 3440 zł. 77 ct.

Dlatego też preliminuje komisya dochód z odsetków od ulokowanych kapitałów w kwocie . . . . . 6.800 zł.
tj. 2.250 zł., czyli 49·45% wyższej od preliminarza rządowego.

8) *Zwroty zaliczek* zgodnie z preliminarzem rządowym w kwocie . . . . . 2.000 zł., czyli o 1.715 zł. więcej od r. 1888. ze względu na wynik ostatnich lat trzech oraz na przypisane do zwrotu zaliczki.

9.) *Dodatki do podatków.* Pomimo różnicy 1.691 zł. 53 ct. czyli 2·21% pomiędzy wydatnością faktyczną 1 centa w r. 1888. 74.647 zł. 47 ct. wynoszącą, a wydatnością przez Rząd na r. 1890. preliminowaną w kwocie 76.339 zł., nie zniża komisya wydatności przez Rząd obliczonej jedynie tylko w tem przypuszczeniu, że stopniowe powiększenie podatku gruntowego o $\frac{1}{10}$ w myśl Art. IV. ust. z 7. czerwca 1881. Dz. U. P. nr. 49. i instrukcyi, reskr. Min. skarbu z dnia 10. kwietnia 1883. l. 11611 ogłoszonej a oprócz tego powiększenie siły podatkowej przy dochodach od nieurodzaju niezawisłych, jak n. p. w dziale przemysłu naftowego, w dziale podatku domowo-czynszowego, podatku od nowych domów dodatkiem indemnizacyjnym objętych, a wreszcie ściągnięcie zaległości podatkowych z powodu wykupna prawa propinacyi, mogą wyrównać ubytek podatków przez liczne klęski przy słusznem zastosowaniu ustawy o opustach z r. 1888. w myśl życzeń sejmku powstały.

Nie chcąc jednak ludności narażać na niewypłacalność oraz z powodów powyżej wyrażonych, postanowiła komisya nie podwyższać kwoty, jak to proponuje preliminarz rządowy, ale dla pokrycia wydatków funduszu zachować w okrojeniu dochodów potrzebne umiarkowanie, preliminując znacznie powyżej kwoty dodatków trzechletniego przecięcia 1886—8. na rok 1890.
kwotę dodatków w wysokości . . . . . 1.984.827 zł.,
wprawdzie o 76.339 zł. czyli o 3·7% mniej ad preliminarza rządowego i o 30.655 zł. czyli o 1·52% mniej od wynikłości z r. 1888., ale znów o 158.346 zł. czyli o 8·66% więcej, aniżeli wynosi wynikłość trzech lat ostatnich.

Zniżywszy kwotę podatków o $\frac{1}{27}$ zniża też komisya stopę poboru z 27 na 26 ct., podaje też poniżej odnośną uchwałę finansową.

10.) *Subwencją rządową* w kwocie 2,625.000 zł. dla obydwóch funduszy preliminuje rząd dla funduszu wschodnio-galicyjskiego na 1,451.422 zł., a zatem o 70.984 zł. czyli o 5·14% więcej od wynikłości w r. 1888., a o 40.154 zł. czyli o 2·84% więcej od przecięcia 1886—8.

Ponieważ rozdział tej subwencji pomiędzy obydwa fundusze w preliminarzu przy rzeczywistem wydatkowaniu odbywał się zawsze dowolnie, w miarę rzeczywistych potrzeb funduszy, a fundusz wschodnio-galicyjski jak powyżej wykazano, stosunkowo najwięcej potrzebuje subwencji, proponuje komisya jeszcze korzystniejszy od przecięcia wymiar subwencji na rzecz funduszu wschodnio-galicyjskiego, a mianowicie oblicza ją w kwocie . . . . . 1,487.735 zł. o 36.313 zł. czyli o 2·5% wyższej od preliminarza rządowego, a o 107.297 zł. czyli o 7·77% wyższej od wynikłości z r. 1888, i o 76.467 zł. czyli 5·4% wyższej od przeciętnej wynikłości 3 lat ostatnich.

Tak preliminarz komisyjny jak i preliminarz rządowy pozostawia jedną i tę samą kwotę . . . . . 49.675 zł.
na wzmocnienie zapasu kasowego, która po pokryciu dochodów przez wydatki pozostanie.

II. Galicya zachodnia

Rząd prelininuje dochody w kwocie 2,039.334 zł. w porównaniu z wynikiem r. 1888 w kwocie 2,104.673 zł. o 65.339 zł., t. j. o 3·10%, i z wynikiem przeciętnej wynikiłości z lat 1886—8 (2,100.092 zł.) o 60.758 zł. czyli o 2·89% mniej.

Wydatki prelininuje Rząd również w kwocie 2,039.334 zł. w porównaniu z wynikiem r. 1888 (2,106.172 zł.) o 66.838 zł. czyli o 3·17% mniejsze, natomiast o 21.069 zł. czyli o 1·04% większe od trzechletniego przecięcia 1886—8.

W prelininarzu rządowym wydatki całkowicie pokrywają dochody, nie pozostawiając żadnej reszty kasowej.

Również dochody przez komisją w kwocie . . . . . 2,039.433 zł.
prelininowane całkowicie pokrywają sumę wydatków przez

komisją obliczoną w kwocie . . . . . 2,039.433 „

Wedle wniosku komisji są tak dochody jak i wydatki o 99 zł. czyli o 0·004% wyższe od prelininarza rządowego.

Z jednej strony bowiem zaznaczyć należy przybytek dochodu w dziale odsetków od kapitałów w Banku krajowym lokowanych, oraz oszczędność w wydatkach kancelaryjnych, z drugiej przybytek wydatków na sporządzenie wykazu kupenów.

W porównaniu z wynikłością r. 1888 (2,104.673 zł.) są dochody przez komisją proponowane mniejsze o 65.240 zł. czyli o 3·09%, a z przeciętną wynikłością z lat 1886—1888 mniejsze o 60.659 zł. czyli o 2·90%.

Wydatki przez komisją prelininowane są o 66.740 zł. czyli o 3·17%, niższe od wynikłości r. 1888, a o 21.168 zł., t. j. o 1·04% wyższe od trzechletniego przecięcia.

A) Pozycye poszczególne wydatków.

1. Koszta Zarządu. C. k. Rząd prelininuje na koszta zarządu 8.095 zł., a więc o 609 zł. czyli o 8·13% więcej od 7.486 zł. wynoszących wydatków na zarząd w roku 1888, a o 191 zł., czyli o 2·3% mniej od 8.286 zł. wynoszących przeciętnych wydatków w latach 1886—1888.

Komisya wnosi, ażeby przeznaczyć na koszta zarządu funduszem zachodniej, Galicyi kwotę . . . . . 8.194 zł.
t. j. o 99 zł. czyli o 1·22% więcej od prelininarza rządowego, a o 708 zł. czyli o 9·46% więcej od wyniku w r. 1888.

Różnica pomiędzy prelininarzem rządowym a wnioskami komisji zachodzi w tym dziale jedynie tylko w czterech punktach:

a) Potrzeby kancelaryjne wedle zamknięcia 1888 r. 634 zł. wynoszące oblicza c. k. Rząd z powodów przy funduszu wschodnio-galicyjskim wyrażonych po uwzględnieniu różnicy rozdziału kosztów zarządu centralnego w 12/35 na fundusz zachodnio-galicyjski spadających, w kwocie o 394 zł. czyli o 62·14% wyższej; a zatem w obec dokładnego uzasadnienia przy poprzednim funduszu oszczędności na fundusz zachodnio-galicyjski rzeczonej, nie chcąc powtarzać raz przytoczonych argumentów proponuje komisya przyjęcie kwoty 887 zł. na potrzeby kancelaryjne, a przeto o 141 zł. czyli 13·7% mniej od prelininarza rządowego, a o 253 zł. czyli o 39·7% więcej od wynikłości w roku 1888.

b) Na koszta podróży komisyj serwitutowych oraz rzeczoznawców prelininuje komisya wedle wynikłości trzech kwartałów r. 1889: 500 zł., a zatem o 100 zł. czyli o 16·7% mniej od prelininarza rządowego; w obec

zmniejszenia ilości spraw serwitutowych nie trzyletnie przecięcie, ale wynikłość z r. 1889 i kwota w r. 1888 wydana 499 zł., może służyć za podstawę budżetowania.

c) Rozmaite wydatki w kwocie 3 zł. wykreśliła komisya ze względu na drobiazgowość tej sumy i możność pokrycia jej z kwoty przeznaczonej na koszta kancelaryjne.

d) Na sporządzenie wykazów przedawnionych kuponów wstawia komisya 343 zł.

Dla uwidocznienia zmniejszenia kosztów komisji podaje komisya tabelę kosztów zarządu na następnej stronie.

2. Spłatę kapitału przez losowanie obligacyj prelinuje komisya zgodnie z wnioskiem rządowym i planem amortyzacyjnym w myśl rozporz. z dnia 27. grudnia 1857. l. 11.881 w myśl analogicznego do funduszu wschodnio-galicyjskiego uzasadnienia, na . . . . . 1,320.900 zł.
czyli w porównaniu do wynikłości z r. 1888 o 82.730 zł. czyli o 6·7% więcej.

3. Renty dla uprawnionych prelinuje komisya zgodnie z preliminarzem rządowym od sumy 14,200.179 zł. w kwocie . . . . . 710.009 zł., a zatem o 103.480 zł. czyli 12·7 % mniej, aniżeli w r. 1888.

Co do tej pozycyi powołuje się także komisya na uwagi przy poprzednim funduszu zawarte, zaznaczając jedynie, że w r. 1888 liczba dawniej zapadłych, a w r. 1888 do spłaty przedłożonych kuponów była wyjątkowo wielką.

4. Na zaliczki zwrotne prelinuje komisya zgodnie z wnioskiem rządowym wedle trzyletniego przecięcia . . . . . 230 zł., a zatem o 177 zł. więcej, aniżeli w roku 1888.

5. Na rozmaite wydatki przy poprzednim funduszu wyszczególnione prelinuje komisya zgodnie z wnioskiem rządowym . . . . . 100 zł. czyli o 98 zł. więcej od wynikłości roku 1888.

B. Poszczególne pozycye pokrycia.

1. Wpłatę kapitałów za wykupno ciężarów niepoddańczych wpływających mających, prelinuje komisya zgodnie z wnioskiem rządowym i z planem spłat z całej sumy 7.576 zł. 87½ ct. na . . . . . 740 zł., a zatem o 726 zł. t. j. o 49·5% mniej od wynikłości r. 1888.

2. Wpłatę rent od powyższych kapitałów prelinuje komisya zgodnie z rzędem na . . . . . 128 zł. czyli o 166 zł., t. j. o 56·5% mniej od wynikłości r. 1888.

3. Odsetki za zwłokę i dochody wyrażone pod pozycyą 3. przy funduszu wschodnio-galicyjskim prelinuje komisya wedle trzyletniego przecięcia zgodnie z Rzędem 5.189 zł. — czyli o 1.916 zł., t. j. o 26·9% mniej od wynikłości r. 1888.

4. Odsetki od obligacyj stanowiących własność funduszu prelinuje komisya z powodów przy funduszu wschodnio-galicyjskim wyrażonych od wartości zapasu obligacyj z końcem czerwca 530.500 zł. m. k. czyli 557.025 zł. w. a. zgodnie z Rzędem w kwocie . . . . . 27.851 zł.

5. Odsetki od ulokowanych kapitałów prelinuje komisya ze względu na lokacyą przeciętnej kwoty 137.893 zł. w pierwszym kwartale lat 1886—8, a 78.804 zł. w trzecim kwartale lat 1886—8 w kasie rządowej i na lokacyą 101.853 zł. w pierwszym kwartale r. 1889, a 88.333 zł. w trzecim kwartale roku 1889 w kwocie . . . . . 1.625 zł. a zatem o 447 zł. czyli 37·94% więcej od preliminarza rządowego.

6. Dochód za wylosowane obligacye własność funduszu stanowiące obliczony wedle tej samej metody, cc przy funduszu wschodnio-galicyjskim przy kwocie

Galicya zachodnia.

Koszta zarządu.

Poszczególnienie	Wniosek komisyjny r. 1890.	W porównaniu z wnioskiem rząd. na rok 1890.		W porównaniu z wynikłością r. 1888.		W porównaniu z przebiegiem z lat 1886 — 1888.		W porównaniu z wynikłością r. 1879.	
		więcej	mniej	więcej	mniej	więcej	mniej	więcej	mniej
1. Place urzędników	3.828	—	—	83 (2·2%)	—	101 (2·7%)	—	—	2.680 (41·18%)
2. Dod. aktywne do plac . . .	692	—	—	20 (2·98%)	—	25 (3·75%)	—	—	493 (41·60%)
3. Dyurna . . .	601	—	—	7 (1·18%)	—	15 (2·56%)	—	—	743 (55·282%)
4. Remuneracye i zapomogi . . .	1.028	—	—	—	—	7 (0·68%)	—	—	151 (12·80%)
5. Potrzeby kancel.	887	—	141 (13·7%)	253 (39·7%)	—	216 (32·19%)	—	—	384 (30·212%)
6. Najem pomieszk.	308	—	—	—	—	—	35 (1·02%)	—	115 (27·186%)
7. Koszta podróży i dyety . . .	7	—	—	1 (16·67%)	—	2 (40%)	—	—	1.198 (99·419%)
8. Rozmaite wydat.	—	—	3 (100%)	—	—	—	—	—	13 (100%)
9. Komisya miejsc. (koszt. podr.) .	500	—	100 (16·7%)	1 (0·20%)	—	—	638 (56·06%)	500	—
10. Sporządzenie w. kazu kuponów .	343	343	—	343	—	343	—	343	—
Suma . . .	8.194	343	244	708 (9·457%)	—	709	673	843	5.777
			99 (1·22%)	36 (0·44%)					4.934 (37·580%)

majątku w czerwcu 530.500 zł. wynoszącej, a przeto od stanu majątku z końcem roku 1888 563.000 zł. o 32.500 zł. czyli o 5·8% mniejszej, w porównaniu zaś ze stanem majątku z końcem r. 1887: 569.300 zł. o 38.800 zł. czyli o 6·8% mniejszej, przy zwiększeniu się natomiast kwoty obligacyj płatnych w r. 1890: 1,258.000 zł. o 44.200 zł. czyli o 3·6% wynosi tak wedle obliczenia rządu jak i komisji . . . . . 62.333 zł., a więc o 8.783 zł. czyli o 16·4% więcej od wynikłości roku 1888.

7) Dochód pochodzący ze sprzedaży obligacyj własność funduszu stanowiących.

Ze względu na pomyślny stósunek majątku funduszu zachodnio-galicyskiego z końcem czerwca b. r. w kwocie 557.025 zł. do zobowiązań tegoż funduszu i na zapas kasowy z końcem roku 1888: 103.225 zł. wynoszący, a przeto na zasoby razem przedstawiające wartość 660.250 zł., dalej ze względu, że Dyrekcya funduszu raz tylko jedyny w r. 1883 sprzedała w celu pokrycia wydatków obligacyj w kwocie 49.887 zł. z majątku funduszu, pomimo, że budżet upoważniał ją zaczerpnąć z majątku w r. 1885: 12.129 zł., w r. 1886: 41.056 zł., w r. 1887: 12.525 zł., w r. 1888: 30.300 zł., oraz ze względu na umorzenie zaliczek ze skarbu państwa w kwocie 419.900 zł. w r. 1879, — 253.166 zł. w r. 1883 i na powiększenie majątku funduszu kwotami z nadpłat opodatkowanych zaoszczędzonymi w r. 1878: 329.537 zł., w r. 1879: 105.217 zł., w r. 1880: 106.525 zł., w r. 1885: 77.290 zł., w r. 1886: 165.044 zł., w r. 1887: 27.790 zł., a w r. 1888: 46.958 zł., równie jak i ze względu na zmianę rozdziału subwencji państwowej, na niżenie dodatku i na sumę na sporządzenie kuponów w budżet wstawioną, postanawia komisja sprzedaż obligacyj własność funduszu stanowiących pokryć niżenie dodatków do podatków i subwencji państwowej oraz powiększenie wydatków, wstawiając na ten cel jako dochód za sprzedane obligacje indemnizacyjne kwotę . 64.407 zł.

8) Zwrot zaliczek na płace etatowe oraz za mylnie zaliczone wpłaty 390 zł. o 362 zł. więcej, aniżeli w r. 1888.

9) Dodatki indemnizacyjne do podatków oblicza komisja na . 739.505 zł., mniej od preliminarza rządowego o 28.442 zł. czyli o 3·7%, od wynikłości z r. 1888 o 58.087 zł. czyli o 7·28%, a od przeciętnej wynikłości z lat 1886—1888 o 96.332 zł. czyli o 11·52%, podczas gdy Rząd preliminował dodatki do podatków na 767.947 zł., a zatem o 29.645 zł. czyli o 3·7% mniej od wyniku r. 1888, a o 67.890 zł. czyli o 8·12% od trzechletniego przecięcia. Ze względów przy funduszu wschodnio-galicyskim wyrażonych nie niża komisja wydatności 1 centa dodatku w wysokości przez Rząd obliczonej w kwocie 28.442 zł. o 1.097 zł. czyli o 3·86% niższej od istotnej wydatności w r. 1888: 29.540 zł. 44 ct. wynoszącej, ale odliczywszy 28.442 zł. od kwoty przez Rząd preliminowanej, proponuje komisja stopę poboru dodatku indemnizacyjnego do podatku: 26 cent. od 1 zł. czyli o 1 cent. niższą.

10) Subwencją państwową przez Rząd w kwocie 1,173.578 zł. preliminowaną, a zatem o 70.984 zł. czyli o 5·7% niżej, aniżeli w r. 1888, a o 40.153 zł. czyli o 3·3% niżej od przecięcia 1886—1888 z ogólnej kwoty 2,625.000 w r. 1888 na rzecz funduszu wschodnio-galicyskiego wydzieloną, proponuje komisja w kwocie . . . . . 1,137.265 zł., o 36.313 zł. czyli o 3·09% mniej od preliminarza rządowego; kwotę tę bowiem doliczono do o 36.313 zł. zasiłku dla funduszu wschodnio-galicyskiego, a przeto zasiłek dla funduszu zachodniej Galicji zmniejszyć musiano, pokrywając ubytek z majątku funduszu; kwota przez komisję preliminowana jest o 107.297 zł. czyli o 8·6% niższą od wynikłości z r. 1888 i o 76.466 zł. czyli o 6·3% niższą od przeciętnej wynikłości z lat 1886—1888.

Komisya budżetowa przedstawiwszy Wysokiemu Sejmowi według jej powyższych wniosków, budżet wydatków i dochodów na rok 1890 funduszków indemnizacyjnych wschodnio-galiczyjskiego i zachodnio-galiczyjskiego, wnosi następującą

Uchwałę finansową:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Na pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodniej części Galicyi i funduszu indemnizacyjnego zachodniej części Galicyi w 1890 roku Sejm ustanawia w tych obu częściach kraju, dodatek do wszystkich podatków w bezpośrednich po 26 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich.

Dalej zaleca komisya Wysokiemu Sejmowi następującą

R e z o l u c y ą :

Zważywszy,

1) że Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem pragnie w celu uregulowania stanu finansowego kraju usunąć spór o stosunek Państwa do funduszków indemnizacyjnych wschodniej i zachodniej Galicyi,

2) że Wysoki Rząd na posiedzeniu izby deputowanych Rady Państwa w dn. 1. marca 1889 przez JE. Pana Ministra Skarbu oznajmił, że zamierza wznowić przedłożenie w tym względzie w ubiegłej Sesyi Rady Państwa wniesione, a z powodu zamknięcia Rady Państwa w roku 1885 do konstytucyjnego załatwienia niedoszłe —

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem oświadcza, że trwa przy warunkach wypowiedzianych w uchwale swej z dnia 20. października 1882 co do zawarcia ugody w celu usunięcia sporu co do stosunku Skarbu Państwa do funduszków indemnizacyjnych wschodnio- i zachodnio-galiczyjskich.

III. Fundusz Wielkiego Ks. Krakowskiego.

Ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego krakowskiego prelinuje c. k. Rząd na r. 1889. w kwocie 182.710 zł. w porównaniu z wynikłością r. 1888. (199.958 zł.) o 17.248 zł. czyli o 8.6% mniej, a z przeciętną wynikłością lat 1885—1888 (174.625 zł.) więcej o 8.085 zł. czyli o 4.6%.

Ogół dochodów wedle preliniarza rządowego na r. 1890 wynosi kwotę równą ogółowi wydatków, t. j. 182.710 zł. w porównaniu z wynikłością r. 1888. (234.679 zł.) mniej o 51.969 zł. czyli o 22.14% a z przeciętną wynikłością lat 1886—1888. (249.914 zł.) również mniej o 67.204 zł. czyli o 26.89%.

Komisya budżetowa zaś oblicza ogół wydatków na r. 1890. w tym funduszu na . . . . . 182.729 zł., t. j. w porównaniu z preliniarzem rządowym o 15 zł. czyli o 0.008% więcej, a z wynikłością r. 1888 o 17.233 zł. czyli o 8.6% mniej, zaś w porównaniu z wynikiem przeciętnym z lat 1886—1888. o 8.100 zł. czyli o 4.6 więcej.

Ogół dochodów na r. 1890 preliniuje komisya w kwocie równej ogółowi wydatków t. j. 182.725 zł., zatem w porównaniu: a) z *preliminarzem rządowym o 15 zł. czyli o 0.008⁰ więcej*, b) z wynikłością roku 1888 o 51.954 zł. czyli o 22.15⁰/₀ mniej c) z przeciętną wynikłością z lat 1886—1888. o 67.189 zł. czyli o 26.89 ⁰/₀ mniej.

A. Poszczególne pozycje wydatków.

1.) *Wydatki na zarząd.* W pozycji tej preliniuje c. k. Rząd 647 zł., t. j. więcej od wynikłości z r. 1888. (581 zł.) o 66 zł. czyli o 11.36⁰/₀ i od przeciętnej wynikłości z lat 1886—1888. (601 zł.) o 46 zł. czyli o 7.66⁰/₀.

Komisya budżetowa preliniując na potrzeby kancelaryjne kwotę 74 zł. t. j. mniej od preliniarza rządowego o 12 zł. czyli o 13.9⁰/₀, a od wynikłości z r. 1888. więcej o 22 zł. czyli o 42.3⁰/₀, i wstawiając do budżetu na sporządzenie wykazu kuponów od obligacyj zadawnionych i od obligacyj wylosowanych, których dalsze oprocentowanie już ustało, kwotę 23 zł., a skreślając w wydatkach rozmaitych preliniowaną przez Rząd drobiazgową kwotę 1 zł., podwyższa w ogóle w kosztach zarządu preliniarz rządowy o 15 zł. i *preliniuje kwotę . . . 662 zł. wyższą o 15 zł. od preliniarza rządowego, a o 81 zł. czyli o 13.94⁰/₀ wyższą od wynikłości z r. 1888.*

Dla ułatwienia przeglądu załącza komisya tabelę porównawczą kosztów zarządu na następnej stronie.

2.) *Splata kapitału przez losowanie obligacyj . . . . . 134.400 zł.*

Pozycyą tę przyjmuje komisya zgodnie z wnioskiem rządowym, powołując się na uwagi poczynione przy funduszu wschodnio-galicyskim.

6.) *Renty dla uprawnionych — wedle wniosków tak Rządu jak i komisji . 47.603 zł.,* t. j. w porównaniu z wynikłością roku 1888 mniej o 11.089 zł. czyli o 18.9⁰/₀.

Pozycje

4.) *Na zaliczki zwrotne . . . . . 30 zł. i*

5.) *Na rozmaite wydatki . . . . . 30 zł.*

przyjmuje komisya zgodnie z propozycyą rządową.

B. Poszczególne pozycje pokrycia.

1. *Na wpłatę kapitałów za wykupno ciężarów niepoddających z ogólnej należności w kwocie . . . . . 5.126 zł. 78 ct.*

i 2. *Na wpłatę rent zgodnie z planami splaty nie się nie preliniuje.*

3) *Odsetki za zwłokę i inne dochody przy funduszu wschodnio-galicyskim wyszczególnione, preliniuje komisya zgodnie z wnioskiem Rządu, wedle trzyletniego przecięcia, na . . . . . 645 zł.,* a zatem o 538 zł., czyli o 45.5⁰/₀ mniej, aniżeli w r. 1888 wydano.

4) *Odsetki od stanowiących własność funduszu obligacyj indemnizacyjnych. wstawia komisya w dział dochodów w kwocie . . . . . 5.635 zł.*

Wielkie Księstwo Krakowskie.

Koszta zarządu.

Poszczególne	Wniosek komisji na r. 1890.	W porównaniu z wnioskiem rząd. na rok 1890.		W porównaniu z wynikłością r. 1888.		W porównaniu z wynikłością r. 1888.		W porównaniu z wynikłością r. 1879.	
		więcej	mniej	więcej	mniej	więcej	mniej	więcej	mniej
1. Płace urzędników	319	—	—	7 (2·24%)	—	9 (2·903%)	—	—	95 (22·705%)
2. Dodatki aktywalne do płac . . .	58	—	—	2 (3·57%)	—	2 (3·571%)	—	—	20 (24·353%)
3. Dyurna . . .	50	—	—	1 (2·03%)	—	1 (2·0408%)	—	—	30 (36·25%)
4. Remuneracye i zapomogi . . .	86	—	—	—	—	1 (1·176%)	—	—	12 (12·144%)
5. Potrzeby kancel.	74	—	12 (13·95%)	22 (42·3%)	—	16 (27·586%)	—	5 (7·248%)	—
6. Najem pomieszk.	26	—	—	—	—	—	3 (1·034%)	—	5 (16·129%)
7. Koszta podróży i dyety . . .	1	—	—	1	—	1	—	—	15 (87·5%)
8. Rozmaite wydat.	—	—	1 (100%)	—	—	—	—	—	—
9. Komisya miejsa. (koszta podr.) .	20	—	—	20	—	5 (33·333%)	—	20	—
10. Sporządzenie wykazu kuponów .	28	28	—	28	—	28	—	28	—
Suma . . .	662	28	13	81 (13·94%)	—	63	3	53	177
			15 (2%)			60 (9·966%)			124 (15·75%)

Zapas obligacyj własność funduszu stanowiących wynosi bowiem 107.340 zł. m. k., czyli 112.707 zł. w. a., a ponieważ kupony ulegają zniszczeniu, następuje odpowiednia procentowi od tej kwoty oszczędność w wydatkach.

5. *Dochód pochodzący ze sprzedaży obligacyj stanowiących własność funduszu* prelinuje Rząd w kwocie 15.000 zł.

Zważywszy, że stan majątku funduszu z końcem czerwca 107.340 zł. wynosi a przeto realnym zobowiązaniom najzupełniej odpowiada i że oprócz tego znajduje się i zapas kasowy w kwocie 34.721 zł., że przeto razem ma sumę zasobów 142.061 zł., dalej zważywszy, że w roku 1886. Rząd 5.800 zł., a w r. 1887. 5.200 zł. na ten cel prelinował, a dyrekcyja z upoważnienia do zaczerpnięcia z majątku funduszu korzystała raz tylko w roku 1888., sprzedając kwotę 23.972 zł., dalej zważywszy, że z bieżących dochodów, a przeto z nadpłat kontrybuentów wcielala dyrekcyja do majątku funduszu w roku 1878. np. 32.579 zł., w r. 1879. 20.301 zł., w r. 1880. 1.250 zł., w r. 1886. 83.951 zł., w r. 1887. 31.378 zł., że przeto w skutek oszczędności lat dawnych większa sprzedaż na rok 1890. jest możliwą, zważywszy, że ulga dla ludności opodatkowanej w roku tak ciężkim jest niezbędną, powiększa komisya dochód ze sprzedanych obligacyj przez Rząd prelinowany w kwocie równającej się sumie $\frac{1}{16}$ części ogólnej kwoty dodatków indemnizacyjnych i nadwyżki wydatków ponad prelinarza, prelinuje zatem na dochód ze sprzedaży obligacyi . . . . . 22 958 zł., czyli o 7.958 więcej od prelinarza rządowego.

6. *Dochód za wylosowane obligacye własność funduszu stanowiące*, obliczony wedle metody przy funduszu wschodnio-galicyjskim określonej, przyjmuje komisya zgodnie z prelinarzem rządowym w kwocie . . . . . 23.181 zł. a zatem o 4.759 zł. czyli o 17% mniej od wynikłości r. 1888.

Stan majątkowy bowiem wynosił z końcem czerwca 107.340 zł., zmniejszył się też w porównaniu ze stanem majątku z końcem r. 1888. o 10.100 zł. czyli o 8·6%, a ze stanem z końcem r. 1887. o 53.760 zł. czyli o 33·4%. Zwiększyła się natomiast ogólna kwota obligacyj wylosować się mających w r. 1890. płatnych 128.000 zł., wynosząca w porównaniu z prelinarzem na rok 1888. kwotę o 6.200 zł. czyli o 5·9% większą.

7. *Odsetki od ulokowanych kapitałów* zgodnie z wnioskiem rządowym w kwocie . . . . . 520 zł. odsetki od kwot po 3% w Banku krajowym lokowanych wynosiły bowiem za pierwszy i trzeci kwartał r. b. 491 zł.

8. *Zwroty zaliczek* prelinuje komisya zgodnie z wnioskiem rządowym w kw. . . 30 zł.

9. *Dodatki do podatków* prelinuje komisya w kwocie . . . . . 119.148 zł. a zatem o 7.943 zł. czyli o 6·25% niższej od prelinarza rządowego, a o 23.580 zł. czyli o 16·52% niższej od wynikłości w r. 1888. i o 58.696 zł. czyli o 33% niższej, aniżeli przeciętna wynikłość z trzech lat ostatnich.

Przyjmując wydatność centa przez rząd prelinowaną w kwocie 7.943 zł. 19 ct. o 977 zł. 30 ct. czyli o 12·30% niższej od faktycznej wydatności 1 centa w r. 1888. w kwocie 8.920 zł. 49 ct., obniża komisya ze względu na rok posuchy i nieurodzaju ogólną kwotę dodatków o $\frac{1}{16}$ część, a przeto proponuje stopę poboru na 15 ct. od 1 zł. w. a. należytości podatków bezpośrednich.

Komisya budżetowa przedstawiając Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia według jej powyższych wniosków, budżet wydatków i dochodów funduszu indemnizacyjnego Krakowskiego na r. 1890. wnosi zarazem następującą

Uchwałę finansową :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Na pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego Krakowskiego w 1890. r. Sejm ustanawia w Krakowskiem dodatek do podatków bezpośrednich po 15 ct. do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich.

Obok tej uchwały finansowej przedstawia komisya budżetowa Wysokiemu Sejmowi

Rezolucyę :

Wzywa się c. k. Rząd do przedłożenia Sejmowi wykazu przedawnionych kuponów oraz wykazu kuponów od wylosowanych obligacyj, których dalsze oprocentowanie już ustało.

We Lwowie dnia 18. listopada 1889.

Hausner

przewodniczący.

Włodzimierz Kozłowski

sprawozdawca.

